

Rhinopneumonie

Infectieuze abortus oorzaak nummer 1 bij paarden

Rhinopneumonie bij paarden wordt veroorzaakt door EHV type 1 en 4. EHV4 komt veel voor in Nederland en veroorzaakt vooral griepachtige verschijnselen. EHV1 komt minder vaak voor, maar is wel veel schadelijker en bovendien oorzaak nummer 1 van infectieuze abortus bij paarden. Voor het vaststellen van EHV1 of 4 als oorzaak van abortus is snelle en gevoelige diagnostiek beschikbaar.

Nieuwe diagnostiek

Om EHV1 als oorzaak van abortus vast te stellen was sectieonderzoek altijd de gouden standaard. In 2011 hebben Pfizer Animal Health (nu Zoetis) en de GD samen onderzoek gedaan naar nieuwe methoden om EHV als oorzaak van abortus aan te tonen. In dit onderzoek is de combinatie van een PCR-test op een long aspiratiebiopt met een PCR-test op een vaginaal swab een zeer goed alternatief gebleken.

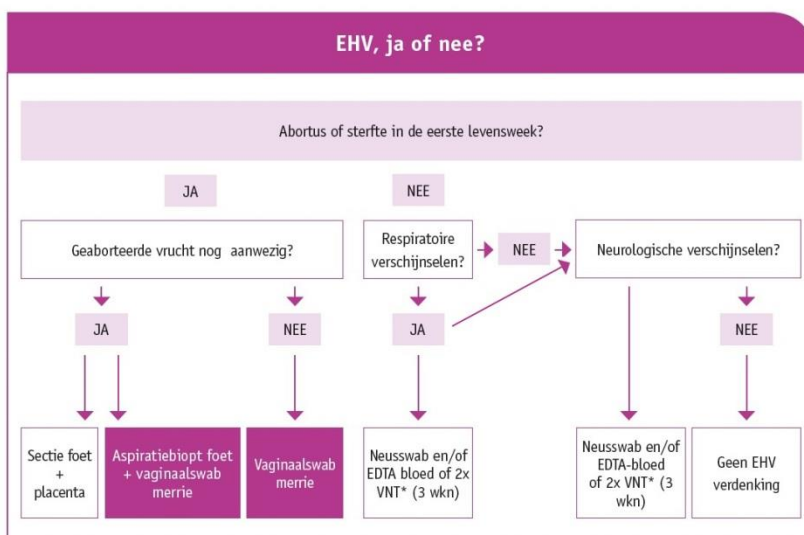
Voor een betrouwbare diagnose dienen het biopt en de swab dienen binnen twee dagen na abortus genomen en verstuurd te worden. Kijk voor de afnameprotocollen en een duidelijk instructie- filmpje op DAP Contact.

Verschijnselen EHV1 en EHV4

EHV 1&4 kunnen beiden respiratoire aandoeningen veroorzaken. EHV1 kan daarnaast abortus en incidenteel neurologische verschijnselen veroorzaken, terwijl EHV4 slechts zelden abortus veroorzaakt en nog nooit als oorzaak voor zogenaamde abortusstormen beschreven is. EHV4 is ook nog nooit overtuigend aangetoond als oorzaak voor de neurologische vorm. EHV4 zien we wel vaak bij gespeende veulens en jaarlingen waarbij gebrek aan eetlust, koorts, neusuitvloeiing en hoesten kunnen optreden. De eerste symptomen van een EHV1 infectie zijn meestal vergelijkbaar met die van EHV4. Drie tot tien dagen later kunnen echter incidenteel ook verlamingsverschijnselen optreden, variërend van een slappe staart, problemen met de coördinatie tot een totale verlamming van de (achter) benen. Abortus als gevolg van een EHV1 of EHV4 infectie treedt op van 2 weken tot 4 maanden na infectie.

Het vaststellen van de oorzaak

Het vaststellen van de oorzaak is nodig om de juiste maatregelen te treffen. Het beste is het aantonen van het virus door middel van een PCR-test. In geval van abortus is de nieuwe combinatie van PCR-testen in een longaspiratie biopt en een vaginaal swab zeer betrouwbaar gebleken om EHV1 of EHV4 als oorzaak van abortus aan te tonen. In geval van respiratoire verschijnselen kan dit in neusslijmmonsters, genomen tijdens of vlak na de koortspiek. Omdat EHV1 ook tijdelijk in het bloed circuleert kan ook een bloedmonster worden ingestuurd voor PCR-onderzoek. Omdat de periode van uitscheiding via de neus en circulatie in het bloed niet precies hetzelfde zijn is het insturen van zowel een neusswab als een bloedmonster aan te raden om de kans daadwerkelijk een diagnose te stellen te vergroten.

*Virus neutralisatie test (serum)

Kenmerken van herpesvirusinfecties

- Na infectie wordt geen goede en langdurige weerstand opgebouwd;
- Besmette dieren blijven levenslang latent smetstofdrager;
- Het virus kan onder andere door stress factoren weer gereactiveerd en uitgescheiden worden;
- Met goede hygiëne is verspreiding via de mens te voorkomen.

Toelichting testen:

- EHV1 en/of 4 Abortuspakket: combinatie van EHV1 PCR op aspiratiebiopt geaborteerde foet + EHV1 PCR op vaginaal swab. Omdat de foet al verworpen kan zijn voordat deze zelf geïnfecteerd is geeft deze combinatie van testen de meest betrouwbare informatie of EHV1 de oorzaak van de abortus is. De combinatie kan ook worden aangevraagd voor EHV4 maar ligt minder voor de hand; EHV4 is slechts verantwoordelijk voor 1 tot enkele procenten van de herpesvirus abortussen.
- EHV1 PCR op longaspiratiebiopt geaborteerde foet: betrouwbaar voor het aantonen van EHV1 als oorzaak van abortus. Omdat de foet al verworpen kan zijn voordat deze zelf geïnfecteerd is wordt de combinatie met een vaginaal swab aangeraden. Ook aan te vragen voor EHV4.
- EHV1 PCR op vaginaal swab merrie: goed alternatief bij afwezigheid van vrucht mits swab binnen 2 dagen na abortus wordt genomen. Ook aan te vragen voor EHV4.
- Sectie: Bij sectie op foet en placenta wordt de diagnose EHV1 gesteld door middel van microscopisch onderzoek met een IHC (immunochemische test). Sectie van het veulen blijft de gouden standaard omdat ook andere oorzaken van abortus kunnen worden aangetoond.

Advies na diagnose

Als EHV1 wordt aangetoond dienen strikte hygiëne maatregelen te worden genomen. Met name contact van drachtige merries met een geaborteerde foet/nageboorte en besmette of verdachte paarden dient voorkomen te worden. Ook indirect contact via mensen, materialen en middelen zoals bijvoorbeeld kleding, zadels en hoofdstellen dient voorkomen te worden.